

**ACTIVITĂȚI EDUCATIONALE DE DEZVOLTARE A ABILITĂȚILOR
DE COMUNICARE ȘI RELAȚIONARE**

RESURSĂ EDUCAȚIONALĂ DESCHISĂ

Autor:

**PROF.
BĂLICI CLAUDIA, C.S.E.I „RUDOLF STEINER” HUNEDOARA**

ACTIVITĂȚI EDUCATIONALE DE DEZVOLTARE A ABILITĂȚILOR DE COMUNICARE ȘI RELAȚIONARE

Nevoia și capacitatea de comunicare sunt atribute ale ființelor raționale, oamenii. Comunicarea reprezintă primul instrument spiritual al omului în procesul socializării sale.

În procesul educațional, învățarea socială și emoțională reprezintă o parte a succesului elevilor în școală, în mediul social și în viață.

Competențele sociale și emoționale au un rol esențial în viața elevilor, a părinților dar și a profesorilor.

Starea de bine a elevilor, interesul lor pentru școală și percepția asupra climatului școlar reprezintă o parte a dezvoltării lor armonioase din punct de vedere socio-emoțional.

Materialul propus are ca scop îmbunătățirea abilităților de comunicare ale elevilor din ciclul primar, în vederea creșterii calității vieții personale și a relațiilor interpersonale atât la elevii cu dezvoltare normală cât și la elevii cu CES/și sau dizabilități.

Poate fi utilizat în cadrul formal al clasei la orele de consiliere și dezvoltare personală, la finalul orelor de curs de la diferite discipline ca moment de debriefing al activităților, în cadrul activităților de consiliere și asistență psihopedagogică, în cadrul programului „Săptămâna altfel” sau în context nonformal, excursii, tabere, drumeții.

Obiective specifice:

- identificarea de către elevi a elementelor de bază în procesul de comunicare interumană;
- dezvoltarea abilităților de relaționare cu cei din jur, manifestând prietenie și toleranță;
- stimularea creativității, independenței și originalității în comunicare, respectând normele de comunicare și comportament civilizat;
- dezvoltarea capacității de adaptare în comunicare pentru situații și contexte de viață cât mai variate, din spațiul școlar al clasei și din afara lui;
- dezvoltarea unei atitudini pozitive față de sine și față de ceilalți, ca persoane unice și valoroase.

Tematica și calendarul activităților:

Activitățile se pot desfășura lunar, câte una pe săptămână. Iată câteva posibile titluri care ar putea fi desfășurate cu elevii, în funcție de nevoile și lacunele lor de dezvoltare socio-emoțională identificate de către cadrul didactic.

- *Curcubeul prieteniei* – luna octombrie
- *Cum construim prietenia?* – luna noiembrie
- *Sunt om... deci comunic!* – luna decembrie
- *Liber să spun ce simt și ce gândesc* – luna ianuarie
- *Ai grijă de oameni!* – luna februarie
- *Povestea clasei mele* – luna martie

Metode utilizate: exerciții de spargere a gheții, explicația, conversația euristică, exercițiul, problematizarea, dramatizarea, expunerea, dezbateră, brainstorming, metoda 3-2-1, studiul de caz, analiza de text/imagini, munca independentă, jocul de rol.

Mijloace utilizate: fragmente din povești, fișe de lucru, planșe suport, videoproiector, suport flipchart, markere, plicuri cu mesaje, ecusoane din carton colorat, ouă, gheme de ață.

Forme de organizare: activitate frontală, activitate individuală, activitate pe grupe

Beneficiari: direcți: elevi din ciclul primar

indirecți: cadre didactice, părinți

Exemplificăm activitatea „Ai grijă de oameni!”

Tema: Comunicare și abilități sociale - *Ai grijă de oameni!*

Grup țintă: clasa a III-a

Durata: 45 minute

Obiectiv fundamental: dezvoltarea abilității de a iniția și de a menține relații armonioase cu ceilalți

Obiective operaționale:

- să explice cum trebuie „îngrijită” o relație pentru a fi păstrată;
- să învețe noi modalități de a-și exprima afecțiunea;
- să identifice situațiile în care este bine să ceară ajutorul celorlalți.

Metode și procedee: conversația, dezbateră, explicația, desenul

Materiale: markere, pixuri, culori, lipici, culori tempera, pensule, coli flipchart, ouă; fișa de lucru 1 „Mâinile dragostei”, fișa de lucru 2 „Inima care primește”, fișa de lucru 3 „Inima care dăruiește”.

Forme de organizare: activitate frontală, activitate individuală

Scenariul activității:

- exercițiu de spargere a gheții: elevii sunt invitați să își dea o notă de la 1 la 10, care să reprezinte modul în care se simt în acel moment; după ce se gândesc care este cea mai potrivită notă, elevii, la îndemnul profesorului, ridică în același timp mâinile sus, arătând pe degete ce notă și-au dat. Elevii care doresc își motivează nota.

- li se vorbește elevilor despre cât de importantă este o bună comunicare cu ceilalți (familie, colegi, prieteni, vecini). Cu toate că relațiile cu familia, prietenii, colegii sunt considerate atât de prețioase, uneori lucrurile nu merg bine. Cum păstrăm relațiile pe care le-am construit? Cum avem grijă de oamenii dragi, astfel încât o bună comunicare să îi determine să rămână lângă noi?

- fiecare elev primește fișa de lucru „*Mâinile dragostei*” (fișa 1). Profesorul îi invită pe elevi să se gândească la oamenii de lângă ei, la modul în care se înțeleg, cum comunică, ce activități fac împreună, ce manifestări de afecțiune au (mângâieri, zâmbete, complimente etc).

- fiecare elev rezolvă sarcinile din fișele de lucru 1, 2 și 3.

Discuții

- Ce modalități de a avea o bună comunicare cu ceilalți ați folosit până acum? Au dat rezultate?
- În ce situații ați cerut ajutor? De ce este important să spunem când avem nevoie de ajutor?
- Ce vă place mai mult: să dăruți sau să primiți?
- Cum se simte inima voastră când primește; dar când dăruiește?

Activitate de follow-up: Elevii primesc câte un ou nefiert pe care vor scrie cu markerul numele unui alt coleg de clasă și primesc provocarea, „misiunea” ca timp de o săptămână să aibă grijă de el în așa fel încât să rămână întreg și „să se simtă” iubit.

Discuții pentru următoarea activitate:

- Cât de greu a fost să aveți grijă de ou?
- Cât de „fragilă” poate fi o persoană dacă ne purtăm „urât” cu ea?
- Cum v-ați simțit dacă ați spart oul?
- Ați vrut să trișați și să înlocuiți oul?
- Poate fi o persoană de care nu am avut grijă ușor de înlocuit?

Concluzii

Dezvoltarea capacității de adaptare în comunicare pentru situații cât mai variate de viață, din clasă și din afara clasei de elevi, dezvoltarea unei atitudini pozitive față de sine și față de ceilalți, ca persoane unice și valoroase pot avea implicații pentru dezvoltarea competențelor de management al carierei la elevi, în sensul că:

- elevii reușesc să identifice cu ușurință propriile caracteristici atitudinale și comportamentale în procesul de comunicare și interacțiune socială;
- pot identifica o serie de caracteristici de personalitate;
- elevii își promovează activ, conștient și responsabil calitățile, abilitățile dobândite, dorințele, interesele, nevoile de dezvoltare școlară și profesională;
- instrumentele de marketing personal pot fi utilizate cu o mai mare eficiență.

Anexe:

Fișa 1 Măinile dragostei

- Scrieți pe mâna stângă/dreaptă de pe fișa de lucru ce ați primit/dăruit sau v-ați dori să primiți/dăruți de la ceilalți (exemplu: gesturi de afecțiune, ajutor în anumite dificultăți pe care le întâmpinați etc.).
- Decupați palmele care „mângâie” oamenii.

Fișa 2 Inima care primește

- Pe o coală de flipchart este conturată forma unei inimi. Elevii își aleg culorile cu care vor fi pictați cu tempera pe palma stângă și sunt invitați să lipească palma mâinii stângi pe coala de flipchart „*Inima care primește*”.

Fișa 3 Inima care dăruiește

- Elevii își aleg culorile cu care vor fi pictați cu tempera pe palma dreaptă și sunt invitați să lipească palma mâinii drepte pe coala de flipchart pe care este conturată forma „*Inimii care dăruiește*”.

Bibliografie:

1. Băcuț, A. (2008), Jocuri pentru copii de la o zi la șase ani, București, Editura Teora
2. Elias, M.J., Tobias, S.E., Friedlander, B.S. (2002), Inteligența emoțională în educația copiilor, București, Editura Curtea Veche
3. Goleman, D. (2001), Inteligența emoțională, București, Editura Curtea Veche